

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/21/2018
Identifikačné číslo spisu: 1013895293
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1013895293.5

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Andrei Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Anny Markovej v spore žalobcu: NO.1118 LIMITED, so sídlom 6-7 Pollen Street, London W1S 1NJ, Veľká Británia, reg. 6393483, právne zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, proti žalovanému: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava, IČO: 35 937 874, právne zastúpenému Mgr. Tomášom Kurincom, advokátom so sídlom Štúrova 13, Bratislava, o náhradu ujmy v sume 1 112,02 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2018 č. k. 13Cb/2/2013-367, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. 09.2018 č. k. 13Cb/2/2013-367 p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom z 26. septembra 2018 č. k. 13Cb/2/2013-367 (druhým v poradí) žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou podanou dňa 9. augusta 2013 sa žalobca domáhal náhrady ujmy, ktorá mu vznikla v súvislosti s vydaním predbežného opatrenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. mája 2005, č. k. 6Cb1 111/05-71, potvrdeného uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/193/2006 zo dňa 21. augusta 2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23. septembra 2006. Vydaným predbežným opatrením súd prvej inštancie zakázal žalobcovi nakladať s pohľadávkami na dlžnom poistnom, prirážke k poistnému, poplatku z omeškania a poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti v sume 38 812 129,09 eur, a to až do právoplatnosti skončenia konania vo veci určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obo/52/2009-350 zo dňa 21. júna 2011 bola žaloba Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. proti ZH Kredit, s. r. o. o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok

zamietnutá. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadobudol právoplatnosť dňa 9. augusta 2011, čím zanikla účinnosť vydaného predbežného opatrenia č. k. 6Cbi/111/05-71. Počas doby platnosti predbežného opatrenia zomrel dlžník Y. T., voči ktorému mal žalobca pohľadávku pozostávajúcu z poistného v sume 88,49 eur a poplatku z omeškania v sume 1 023,53 eur. Vzhľadom na vydané predbežné opatrenie nemohol žalobca nakladať s predmetnou pohľadávkou voči dlžníkovi, nemohol ju vymáhať počas jeho života a nemohol si ju uplatniť ani v rámci dedičského konania ako veriteľ poručiteľa. Žalobca sa domáhal náhrady ujmy v súlade s § 77 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) vzhľadom k tomu, že predmetné predbežné opatrenie zaniklo z dôvodu, že sa návrhu vo veci samej nevyhovelo.

3. Súd prvej inštancie právne vec posúdil aplikáciou § 77 ods. 1 písm. b/, ods. 3 O. s. p., § 18 ods. 1 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Poukazujúc na vykonané dokazovanie prvoinštančný súd uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že vydaným predbežným opatrením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. mája 2005, č. k. 6Cbi/111/05-71, potvrdeného uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/193/2006 zo dňa 21. augusta 2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23. september 2006 súd zakázal žalobcovi nakladať s pohľadávkami na dlžnom poistnom, prirážke k poistnému, poplatku z omeškania a poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti v sume 38.812.129,09 Eur, a to až do právoplatnosti skončenia konania vo veci určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obo 52/2009-350 zo dňa 21. júna 2011 bola žaloba Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. proti ZH Kredit, s. r. o. o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok zamietnutá. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nadobudol právoplatnosť dňa 9. augusta 2011, čím zanikla účinnosť vydaného predbežného opatrenia č. k. 6Cbi 111/05-71. Medzi účastníkmi nebola sporná ani skutočnosť, že platiteľ poistného Y. dňa 10. januára 2008 zomrel. Na pohľadávku žalobcu voči platiteľovi poistného Y. nebol vydaný platobný výmer zdravotnou poisťovňou. Na predmetnú pohľadávku nebol vydaný platobný výmer ani Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Na vymoženie predmetnej pohľadávky žalobca ani PERSPEKTÍVA družstevná zdravotná poisťovňa neiniciovali exekučné konanie.

4. Súd prvej inštancie sa zaoberal vznesenou námietkou miestnej a vecnej príslušnosti Krajského súdu v Bratislave konať v predmetnej veci. Vzhľadom na tú skutočnosť, že vo veci strán sporu bol uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Cbi/111/05-71 zo dňa 10. mája 2006 nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd zakázal žalobcovi nakladať s pohľadávkami na dlžnom poistnom, prirážke k poistnému, poplatku z omeškania a poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti v sume 38.812.129,09 Eur, a to až do právoplatnosti skončenia konania vo veci určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, konštatoval, že v súlade s ustanovením § 77 ods. 3 druhá veta O. s. p. je daná právomoc a príslušnosť Krajského súdu v Bratislave na rozhodnutie o podanej žalobe.

5. Na základe argumentácie strán sporu dospel prvoinštančný súd k záveru, že pohľadávka pozostávajúca z poistného v sume 88,49 eur a poplatku z omeškania v sume 1 023,53 eur bola platne postúpená na žalobcu. Súd prvej inštancie sa stotožnil s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 268/2011-38 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom konštatoval, že pohľadávky na poistnom zásadne možno postúpiť, a to aj tretej osobe, pričom charakter pohľadávky sa postúpením nezmenil z verejnoprávneho na súkromnoprávny. Zároveň sa stotožnil s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedeným v rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 111/2017 a II. ÚS 195/2017 v tom, že pohľadávka žalobcu nebola právoplatne priznaná pred jej postúpením a to platobným výmerom, nemožno hovoriť o vymáhateľnom nároku, pretože tento nie je krytý žiadnym exekučným titulom individuálnym - správnym aktom autoritatívne určujúcim rozsah verejnoprávnej pohľadávky. Žalobca v postavení súkromnej obchodnej spoločnosti mohol a mal vedieť, že jeho právne postavenie nezodpovedá legálnej definícii zdravotnej poisťovne, a preto nebude oprávneným subjektom na podanie návrhu na vydanie platobného výmeru úradom. Ak sa žalobca za týchto okolností slobodne rozhodol pre nadobudnutie takejto pohľadávky, ktoré sa javí ako špekulatívne, ide o súčasť jeho podnikateľského rizika, ktoré v súvislosti so svojou obchodnou činnosťou musí znášať. Vzhľadom na to, že predmetná obchodná transakcia je v príkrom rozpore s verejnoprávnym účelom zákona o zdravotnom poistení

(úhrada povinností platiteľov poistného na účely využitia takto získaných finančných prostriedkov na úhradu poskytovania zdravotnej starostlivosti), nemôže podľa názoru ústavného súdu požívať súdnu ochranu.

6. V tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že pohľadávky, ktoré vznikli titulom nezaplateného zdravotného poistenia, nedoplatku na zdravotnom poistnom a poplatku z omeškania je možné vymáhať od dlžníka len na základe platobného výmeru vydaného zdravotnou poisťovňou a od 31. decembra 2008 vydaného Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Na zaplatenie dlžnej sumy zdravotného poistenia a poplatku z omeškania dlžníka Y. nebol vydaný platobný výmer zdravotnou poisťovňou, teda postupom pohľadávok, ani Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že na predmetnú pohľadávku nebol vydaný platobný výmer, nemohol žalobca túto pohľadávku od dlžníka vymáhať. Keďže žalobca nemohol predmetnú pohľadávku zákonným spôsobom od dlžníka vymáhať pre absenciu exekučného titulu je zrejmé, že vydané predbežné opatrenie nemalo žiaden zásadný vplyv na obmedzenie nakladania s predmetnou pohľadávkou - jej vymáhanie zo strany žalobcu. Pohľadávka na zdravotnom poistení a poplatku z omeškania dlžníka Y. bola platne postúpená na žalobcu, avšak právne nevymožiteľná pre absenciu exekučného titulu - platobného výmeru.

7. Podľa názoru súdu prvej inštancie nariadeným predbežným opatrením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. mája 2005, č. k. 6Cbi 111/05-71 nemohla žalobcovi vzniknúť ujma ani žiadna škoda, pretože prípadnému vymáhaniu pohľadávky na zdravotnom poistení a poplatku z omeškania bránili iné skutočnosti odlišné od zákazu uloženého predmetným predbežným opatrením. Jednalo sa jednoznačne o absenciu exekučného titulu - platobného výmeru a legislatívne obmedzenie žalobcu pri samotnej realizácii vymoženía pohľadávky, tak ako to bolo konštatované vo vyššie citovaných rozhodnutiach NS SR a ÚS SR. Za situácie, že by predmetné opatrenie nebolo nariadené, tak by sa postavenie žalobcu právne nezmenilo, pretože vymoženiu pohľadávky bránili legislatívne prekážky na strane žalobcu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že nariadené predbežné opatrenie nebolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu, resp. škodu a preto nie je daná príčinná súvislosť medzi nariadeným predbežným opatrením a domnelou ujmou žalobcu. Žalobcovi nevznikla žiadna ujma, ani škoda, pretože pohľadávka vzhľadom na absenciu platobného výmeru je ku dnešnému dňu nevymožiteľná. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi nemohla vzniknúť a ani nevznikla škoda, ani ujma a vzhľadom na to, že domnelá ujma žalobcu nevznikla ani v príčinnej súvislosti s nariadeným predbežným opatrením, dospel súd prvej inštancie k jednoznačnému záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne a preto v súlade s citovanými ustanoveniami zákona žalobu zamietol. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“).

8. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.).

9. Podľa názoru žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, nespĺňajúci zákonné predpoklady odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. S odkazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06 vyjadril žalobca názor o arbitrárnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia.

10. Žalobca v odvolaní uviedol, že medzi procesné záruky spravodlivého súdneho konania patrí aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. S poukázaním na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Van de Hurk v. Holandsko, Ruiz Torija v. Španielsko, Hiro Balany v. Španielsko a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 56/01, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03 zdôraznil povinnosť súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutia, pričom odôvodnenie by malo obsahovať jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

11. V tomto kontexte uviedol, že súd prvej inštancie vyslovil právne závery, avšak nevysporiadal sa so

skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnil. Porušenie právnych noriem v dôsledku svojvôli (napr. nerešpektovaním kogentnej normy) alebo v dôsledku interpretácie, ktorá je v zjavnom rozpore s princípom spravodlivosti, potom zakladá porušenie základných práv a slobôd. Po zrušení v poradí prvého rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2014 č. k. 13Cb/2/2013-165, súd prvej inštancie čiastočne doplnil odôvodnenie rozsudku, najmä o rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ktorý pritom zjavne nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiam vo veci samej), avšak napriek tomu sa prvoinštančný súd podľa názoru žalobcu žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s nosnou argumentáciou žalobcu. Podľa názoru žalobcu právne závery prvoinštančného súdu v rozhodnutí sú vzhľadom na aplikovanú legislatívu vzájomne si odporujúce. Súd prvej inštancie na jednej strane dospel k záveru, že pohľadávka na zdravotnom poistení a poplatku z omeškania voči Y. T. (ďalej len „dlžník“) bola platne postúpená na žalobcu, avšak na strane druhej jej vymoženiu údajne bránili legislatívne prekážky na strane žalobcu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na ust. § 525 ods. 1 zákona Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) konštatujúc, že ak došlo k platnému postúpeniu pohľadávky voči dlžníkovi na žalobcu (čo nebolo sporné) kauzálne nemohlo dôjsť pri cesii k zmene jej obsahu, ktorým by bol žalobca následne paralyzovaný z možnosti jej reálneho vymáhania voči dlžníkovi. V tomto kontexte žalobca uviedol, že si uplatnil náhradu ujmy vo výške 1 112,02 eur, pozostávajúcu z poistného na zdravotné poistenie vo výške 88,49 eur a poplatku z omeškania vo výške 1 023,53 eur, ktorá mu vznikla tým, že počas nariadeného predbežného opatrenia v dôsledku zákazu nakladania s pohľadávkami) platiteľ poistného Y. zomrel a v dôsledku čoho žalobca nemohol uskutočňovať právne kroky smerujúce k vymoženiu pohľadávky voči dlžníkovi. V dôsledku zákazu nakladania pohľadávkami, pohľadávku voči dlžníkovi nielenže nemohol vymáhať ešte počas jeho života, ale nemohol ju následne uplatniť ani v rámci dedičského konania ako veriteľ poručiteľa a ani prípadne na súde voči dlžníkovým dedičom. Mal za to, že prvoinštančný súd sa žiadnym spôsobom relevantne nezaoberal prezentovanou skutkovou situáciou, v dôsledku čoho zjavne nesprávne skonštatoval, že pohľadávky, ktoré vznikli titulom nezaplateného zdravotného poistenia, nedoplatku na zdravotnom poistnom a poplatku z omeškania bolo možné vymáhať od dlžníka, len na základe platobného výmeru vydaného zdravotnou poisťovňou, resp. Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Na záver navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie.

12. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že v predmetnom spore nebolo sporné, že na pohľadávku voči Y. nebol pred jeho smrťou vydaný platobný výmer. V tomto kontexte uviedol, že nárok zdravotnej poisťovne (resp. žalobcu ako postupníka pohľadávky) smrťou dlžníka zanikol. Ak by sa žalobca na súde domáhal zaplatenia pohľadávky voči dedičom pána T., žaloba by bola zamietnutá. Súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nemohol v dôsledku existujúcich legislatívnych obmedzení vymáhať svoju pohľadávku, a to bez ohľadu na nariadené predbežné opatrenie. Mal za to, že počas života pána T. totiž nemohol žalobca v zmysle platnej legislatívy dosiahnuť vydanie platobného výmeru v zmysle ustanovenia § 85h ods. 3 zákona o zdravotných poisťovniach (nemal aktívnu vecnú legitimáciu pre účely konania pred Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou) a nemal tak exekučný titul, na základe ktorého by mohol pristúpiť k výkonu rozhodnutia. Vydanie exekučného titulu nemohol dosiahnuť ani pred všeobecnými súdmi, nakoľko nebola daná ich právomoc konať. Po smrti pána T. pohľadávka zanikla, nakoľko za jeho života nebol vydaný platobný výmer. Opätovne, nemožnosť žalobcu vymôcť jeho pohľadávku nesúvisela s nariadeným predbežným opatrením, ale s existujúcimi legislatívnymi obmedzeniami. Žalobca by mohol svoju pohľadávku voči dedičom dlžníka uplatniť len za predpokladu, ak by o nej bolo za života dlžníka právoplatne rozhodnuté platobným výmerom. So zreteľom na uvedené žalovaný považuje záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého pohľadávku možno vymáhať len na základe právoplatného platobného výmeru, za správny. Navrhol odvolaním napadnutý rozsudok potvrdiť a žalovanému priznať právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci ako odvolací súd už rozhodoval a uznesením zo dňa 27. mája 2015, sp. zn. 3Obo/21/2014, aplikujúc v danom čase platný procesný predpis - Občiansky súdny poriadok, v treťom výroku napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vrátil vec

súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. Ku dňu 1. júl 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (C. s. p.). Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 C. s. p.).

15. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany § 470 ods. 2 C. s. p.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), podľa § 470 ods. 1 a 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.) a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 C. s. p., viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je dôvodné.

17. Úvodom najvyšší súd uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolania proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako sudy prvej inštancie. Uvedené platí napriek skutočnosti, že právna úprava Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 výslovne neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 (viď ustanovenie § 10 ods. 2 O. s. p.) s výnimkou konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (viď ustanovenie § 31 ods. 2 C. s. p.). V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 C. s. p., v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia sudy, na ktorých sa konanie začalo. Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku. Táto istá zásada platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak je najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Zároveň tento záver vyplýva aj z aplikácie čl. 4 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, ako aj z ustanovenia § 34 C. s. p. v spojení s ustanovením § 31 ods. 2 C. s. p. V ustanovení § 31 ods. 2 C. s. p. je výslovne upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov vydaným v sporoch o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z uvedeného vyplýva záver, že aj v ďalších veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, rozhoduje o odvolaniach najvyšší súd (rovnako viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017).

19. Aj s poukazom na § 390 C. s. p., keď už vo veci nenastala zmena skutkového stavu, a na vyjadrenia strán k rozhodujúcemu ustanoveniu, ktorého aplikácia v spore je nevyhnutná a určujúca pre jeho riešenie, odvolací súd konštatuje, že nebol dôvod, ani procesná možnosť, vec zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie a odvolací súd pristúpil k prejednaní veci. Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p.), čo v predmetnej veci nebolo naplnené a vec rozhodol odvolací súd verejným vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania.

20. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zistil, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne

posúdil. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi v nich uvedenými, stotožňuje v celom rozsahu, pričom na zdôraznenie ich správnosti (§ 387 ods. 2 C. s. p.) uvádza nasledovné.

21. S ohľadom na odvolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že z hľadiska obsahového tým odvolateľ zároveň namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia ale sama osebe nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (viď bližšie III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Ústavný súd Slovenskej republiky ďalej vo svojej judikatúre (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/2004) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

22. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a stylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Zároveň platí, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia bezpochyby neznamená povinnosť súdu zaoberať vo svojom odôvodnení všetkými skutočnosťami tvrdenými stranami sporu, ale len zásadnými pre rozhodnutie vo veci. Je potrebné zdôrazniť, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola úspešná, t. j., aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

23. Po preskúmaní odvolaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol v súlade s Civilným sporovým poriadkom a napadnutý rozsudok odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 C. s. p., teda v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti. Súd nie je povinný sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať so všetkými skutočnosťami tvrdenými účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) a účastníkovi musí dať odpoveď na zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Napadnutý rozsudok spĺňa a jeho odôvodnenie zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Vyplýva z neho, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti uviedol, aké dôkazy označil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Následne súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, čo považoval za preukázané, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Z rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Toto rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožnil, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti

rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06).

24. V odôvodnení rozsudku, ktorým sa zamietá žaloba na náhradu ujmy resp. škody, či už majetkovej alebo nemajetkovej, v súlade s ustanovením § 77 ods. 3 O. s. p., súd vysvetlí, aké predpoklady pre priznanie nároku na náhradu ujmy zákon vyžaduje. Ak je ich splnenie požadované zákonom kumulatívne a súd zistí nesplnenie čo i len jedného z predpokladov, postačuje, ak súd následne vysvetlí, ktorý z týchto predpokladov nebol splnený, nakoľko pre nesplnenie čo i len jedného z predpokladov nie je možné nárok na náhradu takejto ujmy priznať. Po takom zistení by bolo zo strany súdu zaoberať sa skúmaním splnenia ďalších predpokladov nevhodné. Takéto vysvetlenie nesplnenia jedného z predpokladov pre priznanie nároku na náhradu ujmy odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie obsahuje. Obsahuje podrobné vysvetlenie, prečo súd prijal záver, že nariadené predbežné opatrenie nebolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu, resp. škodu, a teda nie je daná príčinná súvislosť medzi nariadeným predbežným opatrením a domnelou ujmou žalobcu. Tieto skutočnosti boli pre rozhodnutie veci súdom prvej inštancie relevantné, a preto ich zdôvodnenie bolo pre naplnenie kritérií riadneho odôvodnenia rozhodnutia postačujúce. Z toho dôvodu je možné konštatovať, že rozsudok súdu prvej inštancie nevykazuje znaky nepreskúmateľného rozhodnutia.

25. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 387/2019, podľa ktorého „ujma podľa § 77 ods. 3 OSP (§ 340 CSP) má charakter inej ujmy, preto je správne, ak všeobecné súdy pri aplikácii uvedeného ustanovenia postupujú podľa zásad typických pre rozhodovanie o uplatnených nárokoch na náhradu škody. Aj keď ujma môže mať i povahu nemajetkovú, nič to nemení na správnosti a ústavnej konformite záveru, že pred rozhodovaním o jej výške musí byť nespochybniteľne preukázaný základ nároku, teda zrušenie alebo zánik predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 3 O. s. p. (§ 340 C. s. p.), vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi. Až následne má pre konajúci súd význam zaoberať sa výškou ujmy.

26. Žalobca tiež v odvolaní namietol existenciu vady spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.). Táto vada nesprávneho právneho posúdenia veci taktiež nebola odvolacím súdom zistená. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval príslušnú právnu normu, nepoužil správny právny predpis (aplikoval nesprávnu právnu normu), alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, avšak ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav).

27. Odvolací súd dospel k záveru, že k nesprávnomu právnomu posúdeniu veci v danom prípade nedošlo. Súd prvej inštancie na vec aplikoval správnu právnu normu (vychádzal z ust. § 77 ods. 3 O. s. p., § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a aj túto normu správne interpretoval. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že pohľadávky, ktoré vznikli titulom nezaplateného zdravotného poistenia, nedoplatku na zdravotnom poistnom a poplatku z omeškania je možné vymáhať od dlžníka len na základe platobného výmeru vydaného zdravotnou poisťovňou a od 31.12.2008 vydaného Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Na zaplatenie dlžnej sumy zdravotného poistenia a poplatku z omeškania dlžníka Y. nebol vydaný platobný výmer zdravotnou poisťovňou, teda postupom pohľadávok ani Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že na predmetnú pohľadávku nebol vydaný platobný výmer, nemohol žalobca túto pohľadávku od dlžníka vymáhať. Keďže žalobca nemohol predmetnú pohľadávku zákonným spôsobom od dlžníka vymáhať pre absenciu exekučného titulu je zrejmé, že vydané predbežné opatrenie nemalo žiaden zásadný vplyv na obmedzenie nakladania s predmetnou pohľadávkou - jej vymáhanie zo strany žalobcu. Nariadené predbežné opatrenie nebolo spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu, resp. škodu a nie je daná príčinná súvislosť medzi nariadeným predbežným opatrením a domnelou ujmou žalobcu. Žalobcovi nevznikla žiadna ujma, ani škoda, pretože pohľadávka vzhľadom na absenciu platobného výmeru je ku dnešnému dňu nevyžiadateľná.

28. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2012 sp. zn. 7Sžso/20/2012 z ktorého vyplýva, že „v zmysle § 18 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“) úrad vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením tým, že vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedených preddavkov na poistné alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu. Z citovaného ustanovenia zákona o zdravotných poisťovniach vyplýva, že uplatniť na úrade pohľadávku na poistnom môže len zdravotná poisťovňa, pričom definíciu zdravotnej poisťovne obsahuje ustanovenie § 2 ods. 1 zákona o zdravotných poisťovniach. Zdravotná poisťovňa podľa uvedeného ustanovenia je akciová spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky založená na účely vykonávania verejného zdravotného poistenia na základe povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia.“

29. Obdobný záver zaujal iný senát Najvyššieho súdu v rozsudku sp. zn. 9Sžso/71/2016 z 30. novembra 2016, podľa ktorého „účelom vyberania poistného na zdravotné poistenie, ako aj poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. je financovanie zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ zákon umožňuje začatie konania o zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. len na návrh zdravotnej poisťovne, je to z dôvodu, že len zdravotná poisťovňa smie vykonávať verejné zdravotné poistenie, z ktorého je financovaná zdravotná starostlivosť. Postúpenie pohľadávky zákon pripúšťa, resp. tiež v minulosti pripúšťal len výnimočne, a to práve pre jej špecifický účel. V čase postúpenia pohľadávky, jej uplatnenia, či v čase rozhodnutia správneho orgánu však zákon explicitne vymedzoval osoby, ktoré sú oprávnené nárok u žalovaného uplatniť. Žiadne iné osoby nie sú potom oprávnené navrhnúť vydanie platobného výmeru. Táto skutočnosť je daná účelom zákona, nejde o opomenutie zákonodarcu, ktoré by malo byť napravené sudcovskou tvorbou práva. Vzhľadom na publicitu právnych predpisov, tiež zákona č. 581/2004 Z. z., mal byť okruh osôb oprávnených podať návrh na vydanie platobného výmeru u žalovaného žalobcovi zrejmý.“

30. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, čím bola splnená podmienka na potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 a ust. § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou v odvolacom konaní bol žalovaný, ktorému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 2 C. s. p.

32. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (ust. § 419 C. s. p.). Podľa ust. § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (ust. § 427 v spojení s ust. § 424 C. s. p.).

Podľa ust. § 428 C. s. p., v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (ust. § 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (ust. § 434 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ust. § 431 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa ust. § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 C. s. p.).

Podľa ust. 429 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.